

Dosarul nr. 1-20107704-05-1a-15022023 Judecătoria Cahul, sediul Cantemir  
Judecător Bogomolova Victoria

D E C I Z I E  
în numele Legii

23 noiembrie 2023

mun. Cahul

Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător

Judecătorii

Cu grefier:

Cu participarea:

Procurorului:

Avocatului:

Movilă Vitalie,  
Bondarenco Natalia, Dvurecenschii Evghenii,  
Chirov Nadejda,  
Caragherghi Mariana,  
Josu Gheorghe,

a judecat în ședința de judecată publică, apelul declarat de către avocatul Josu Gheorghe în interesele lui Pac Olga împotriva sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 10 noiembrie 2022, pronunțată în cauza penală de învinuire a lui

**Pac Olga \*\*\*\*\***, IDNP \*\*\*\*\*; anul nașterii \*\*\*\*\*;  
cetățean a Republicii Moldova, \*\*\*\*\*

de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1) 04.09.2020 – 10.11.2022 (prima instanță)

2) 15.02.2023 – 23.11.2023 (instanța de apel)

Procedura de citare a părților a fost legal executată.

Avocatul Josu Gheorghe și inculpata Pac Olga au pledat pentru admiterea apelului depus.

Procurorul nu a susținut apelul înaintat, pledând întru respingerea acestuia ca fiind depus tardiv.

Asupra apelurilor, în baza materialelor din dosar și a argumentelor prezentate în ședință, colegiul judiciar

C O N S T A T Ă :

Prin *sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 10 noiembrie 2022* Pac Olga a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, fiind liberată de răspundere penală, din motivul expirării termenului de prescripție a tragerii la răspundere penală. La fel, a fost admisă acțiunea civilă înaintată de procuror în interesele autorității publice, hotărându-se încasarea de la Pac Olga în beneficiul autorității publice \*\*\*\*\*, prejudiciul cauzat în mărime de 237 126 lei.

Cauza a fost examinată de instanța de fond cu participarea *inculpatei Pac Olga*, care a menționat că, nu este de acord cu învinuirea adusă.

*Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Pac Olga* activând în funcția de \*\*\*\*\*, fiind validată în baza hotărârii Judecătoriei Cantemir din 13 iulie 2015, fiind conform prevederilor art.123 Cod penal, persoană publică, a fost înzestrată potrivit art. 29 al Legii nr. 436 din 28.12.2006 „privind administrația publică locală” cu anumite obligațiuni și atribuții și anume:

- asigurarea executării deciziilor consiliului local;
- asigurarea elaborării proiectului de buget local al unității administrativ-teritoriale pe următorul an bugetar și a contului de încheiere a exercițiului bugetar și prezentarea spre aprobare consiliului local;
- exercitarea funcției de ordonator principal de credite al orașului, verificarea, din oficiu sau la cerere, încasarea și cheltuirea mijloacelor de la bugetul local, cu informarea consiliului local despre situația existentă;
- prezentarea consiliului local, anual și ori de câte ori este necesar, rapoarte cu privire la situația social-economică a satului;
- constatarea încălcărilor legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, luarea măsurilor pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului,

acționând contrar atribuțiilor de serviciu menționate mai sus, manifestând îndeplinirea necorespunzătoare, de către o persoană cu funcție publică, a obligațiilor de serviciu, căreia i-au fost acordate permanent, prin stipularea legii și prin alegere drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice,

- încălcând prevederile art. 22 alin. (1) lit. a), b), c), d) și f) din Legea nr.158-XVI din 04 iulie 2008 „privind funcția publică și statutul funcționarului public”, potrivit căreia în calitate de funcționar public, avea obligația de a respecta Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de a

respecta cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, de a fi loial autorității publice în care activează, de a îndeplini cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu și de a respecta normele de conduită profesională prevăzute de lege, a comis abuz de serviciu în următoarele împrejurări, anume:

Pac Olga, după validarea sa în funcție, aflându-se în s. Vișniovca, raionul Cantemir, în anul 2015, era cunoscută cu faptul că, conform deciziei Consiliului local \*\*\*\*\*nr. 08/1 din 21.08.2002 a fost dispusă atribuirea în folosință separată a iazului cu suprafața de 60 ha persoanelor fizice Mihnea Nicolae și Chendighilean Valeriu.

*Tot ea, Pac Olga*, în calitatea sa de \*\*\*\*\*cunoștea că, în baza deciziei menționate de către \*\*\*\*\* a fost eliberat Titlul de stat de folosință a apelor nr. 01.746 din 24.08.2013 persoanelor fizice Mihnea Nicolae și Chendighilean Valeriu, prin care a fost atribuit în folosință separată obiectivul acvatic pe un termen de 10 ani cu scopul utilizării în piscicultură.

*Tot ea, Pac Olga*, era cunoscută cu faptul că, în baza contractului de arendă a terenurilor f/n din 04.01.2006 de către \*\*\*\*\* a fost transmis către G.Ț. “Mihnea Nicolai” și Chendighilean Valeriu în arendă iazul cu suprafața de 60 ha cu plata anuală în mărime de 22583,0 lei cu termen de valabilitate până la 31.12.2008, iar în baza scrisorii din 02.06.2008 sub nr. 50 \*\*\*\*\*a anunțat că nu va prelungi contractul de arendă f/n din 04.01.2006.

*Tot ea, Pac Olga*, era cunoscută și cu faptul că, în perioada anilor 01.01.2009 – 22.03.2013 de către persoane cu funcții de răspundere din cadrul \*\*\*\*\*i\*\*\*\*\* nu au fost încheiate contracte privind darea în arendă a construcției hidrotehnice și terenului aflat sub bazinul acvatic cu nr. cadastral 216301037 cu suprafața totală de 59,07520 ha, iar conform Deciziei Consiliului local \*\*\*\*\*cu nr. 01/13-XXV din 22.03.2013 a fost acceptată cererea cet. Chendighilean Valeriu de prelungire a termenului de folosință a termenului de folosință temporară a obiectivului acvatic cu suprafața de 60 ha, pentru creșterea și comercializarea peștelui pe un termen de 12 ani, cu taxa anuală pentru folosința temporară a obiectivului acvatic în sumă de 50000 lei, inclusiv impozitul funciar 115 lei/ha ce constituie 6 900 lei.

În calitatea sa de \*\*\*\*\*și persoană publică, începînd cu luna iulie a anului 2015, era cunoscută cu faptul că, la contestarea Deciziei cu nr. 01/13-XXV din 22.03.2013 de către OT Cahul a Cancelariei de Stat, prin Decizia definitivă a Curții de Apel Cahul din 19.03.2015 s-a dispus anularea Deciziei cu nr. 01/13-XXV din 22.03.2013, hotărîre menținută prin Încheierea CSJ din 16.09.2015.

Totodată, Pac Olga a fost cunoscută și cu faptul că, la data de 31.01.2014 \*\*\*\*\*Pîslari A. s-a adresat în Judecătoria Cantemir cu cerere de chemare în judecată cu privire la încasarea prejudiciului în sumă de 237.126 lei din contul pârâților Chendighilean Valeriu și G.Ț. “Mihnea Nicolai”, pentru folosirea ilegală a bazinului acvatic(iazul) cu suprafața de 60 ha. începând cu 01.01.2009.

Prin urmare, fiind aleasă în vara anului 2015 în calitate de nou \*\*\*\*\* , exercitînd funcția de ordonator principal de credite al satului (comunei), avea obligația de a verifica, din oficiu sau la cerere, încasările și cheltuirea mijloacelor de la bugetul local cu informează consiliului local despre situația existent, însă ea, cunoscând direct că numitul Chindighilean Valeriu este direct cointeresat de arendarea iazului din localitate și că ultimul nu și-a onorat obligațiunile privind vărsarea în bugetul local a prejudiciului calculate în mărime de 237 126 lei, neavînd careva împuterniciri legale, fără informarea consiliului local despre intenția de a renunța la cererea de chemare în judecată cu privire la încasarea prejudiciului în sumă de 237 126 lei din contul pârâților Chendighilean Valeriu și G.Ț. “Mihnea Nicolai”, pentru folosirea a bazinului acvatic (iazul) cu suprafața de 60 ha. începând cu 01.01.2009, astfel ea, cunoscând că bazinul acvatic cu nr. cadastral 216301037 cu suprafața totală de 59,07520 ha, potrivit art. 74 al Legii nr. 436 din 28.12.2006 „privind administrația publică locală” este patrimoniul unității administrativ-teritorial, proprietate a \*\*\*\*\* , nu a informat consiliul local în ordinea respectivă și prin încălcarea prevederilor alin. (1) lit. a) art. 29 al prezentei Legi, în lipsa unor împuterniciri ale consiliului, a intervenit ca reprezentant al reclamantului și la data de 29.12.2015 a depus o cerere de renunțare la acțiunea civilă cu susținerea acesteia în ședința de judecată, care era vădit în detrimentul intereselor publice ale administrației publice locale și cu dezaprobarea pretențiilor de încasare a prejudiciului material cauzat, astfel că prin Încheierea Judecătoriei Cantemir din 29.12.2015 s-a admis renunțul reclamantului \*\*\*\*\* la acțiune cu încetarea procesului în pricina civilă, fără posibilitatea adresării cu privire la același obiect și pe aceleași temeieri.

În consecință, Pac Olga, fiind obligată potrivit art. 29 al Legii nr. 436 din 28.12.2006 „privind administrația publică locală” să întreprindă acțiuni de constatare a încălcărilor legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, luarea măsurilor pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările \*\*\*\*\* , fiind în drept de a contesta deciziile ilegale emise de către consiliul local, folosind intenționat situația de serviciu, drepturile și atribuțiile acordate prin lege, din alte interese personale, adică dorind să-l susțină pe numitul Chindighilean Valeriu să obțină rezultatul dorit, privind ne achitarea sumei de 237.126 lei în bugetul local, prin nerespectarea

prevederilor art. 77 alin. (1), (2), (3) și (5) din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, în calitate de \*\*\*\*\*, în exercitarea competențelor funcționale nu a efectuat inventarierea anuală a bunurilor administrației publice locale, și intenționat a admis exploatarea în continuare a iazului din \*\*\*\*\*de către persoane neautorizate, fără revendicarea și încasarea de venituri conform prețului normativ în cuantum minim pentru arenda terenului cu suprafața de 59,07520 ha pe perioada 2009-2016 în sumă totală de 367220,02 lei, precum și cunoscând de faptul că suma de bani în mărime de 237 126 lei în coraport cu bugetul anual al \*\*\*\*\*este unul considerabil, intenționat a renunțat la pretențiile pecuniare puse pe rol prin acțiune civilă la Judecătoria Cantemir, în lipsa unui acord a Consiliului local și acționarea vădită în scopul exonerării utilizatorilor bunului din domeniul public de interes local de la plata prejudiciului material cauzat, cu cauzarea de daune considerabile intereselor \*\*\*\*\*i\*\*\*\*\*, persoană juridică, înregistrată la Agenția Servicii Publice cu număr de înregistrare IDNO \*\*\*\*\*, în mărimea sumei de 237 126 lei.

Acțiunile acesteia fiind încadrate juridic în baza art. 327 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova, conform indicilor calificativi: *„folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice”*.

Nefiind de acord cu această sentință, la data de 05 decembrie 2022 *avocatul Josu Gheorghe în interesele lui Pac Olga* a contestat-o cu apel, solicitând casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Pac Olga să fie achitată pe capătul de învinuire și să fie respinsă acțiunea civilă.

Menționând că, în conformitate cu prevederile art. 275 alin. (1), art. 286, art. 390 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, din lipsa faptului infracțiunii trebuia pronunțată doar sentință de achitare.

La fel, a fost menționat de partea apărării că, copia sentinței a recepționat-o la data de 28 noiembrie 2022, din cancelaria Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, dar se menționează că, sentința ar fi fost pronunțată la 10 noiembrie 2022, scrisoare de însoțire fiind din 17 noiembrie 2022. Iar, despre faptul că, sentința a fost pronunțată la data de 10 noiembrie 2022 nu a fost citat nici avocatul și nici inculpata Pac Olga, de aceea consideră că, apelul este declarat în termen.

În drept, cererea de apel fiind întemeiată pe prevederile art. 60, art. 101, art. 275, art. 286, art. 389-390, art. 394, art. 400-401, art. 405, art. 415 Cod de procedură penală.

Procedura de citare a părților în instanța de apel a fost executată integral.

Cauza a fost examinată în lipsa reprezentantului părții vătămate \*\*\*\*\* , care a fost citat legal, dar în ședința de judecată nu s-a prezentat și nici nu a comunicat motivele neprezentării. Astfel, soluționându-se chestiunea cu privire la posibilitatea examinării cauzei în lipsa persoanei menționate, procurorul Caragherghi Mariana a menționat că, consideră posibil. Iar, partea apărării a indicat că, reprezentantul părții vătămate nu a fost citat în modul prevăzut de lege. În circumstanțele expuse, ținând cont opinia participanților la proces și de faptul că, reprezentantul părții vătămate a fost citat, dar nu s-a prezentat și nu a comunicat careva motive privind imposibilitatea de a se prezenta, s-a conchis posibilitatea examinării cauzei în lipsa persoanei, neprezente.

*Avocatul Josu Gheorghe și inculpata Pac Olga* în ședința de judecată au pledat întru admiterea apelului depus în interesele lui Pac Olga, iar în susținerea poziției date au fost reiterate argumentele din cererea de apel depusă. Și, care a menționat că, consideră că, a fost înaintată în termenul prevăzut de lege, din care considerente nici nu a solicitat repunerea în termen.

*Procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul – Caragherghi Mariana* a menționat la necesitatea respingerii ca fiind depus tardiv apelul în interesele lui Pac Olga.

Colegiul judiciar audiind părțile, judecând apelul în raport cu materialele cauzei, analizând în complex argumentele invocate în apelul declarat și în limitele acestuia, concludă asupra necesității respingerii apelului ca fiind depus peste termen, cu menținerea sentinței contestate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală ”(1) instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. (3) În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. (4) În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. (5) Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. (7) În cazul sesizării

*de către părți a nerespectării termenului rezonabil de judecare a cauzei de către prima instanță, instanța de apel se expune și asupra nerespectării acestui termen”.*

Este de menționat faptul că, probe noi la examinarea cauzei în instanța de apel nu au fost administrate, dar, dat fiind faptul că, se contestă vinovăția lui Pac Olga, solicitându-se achitarea acesteia, întru asigurarea principiului contradictorialității, reglementat de art. 24 Cod de procedură penală, cât și în baza art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală, la solicitarea procurorului au fost cercetate suplimentar probele administrate în instanța de fond, și anume:

*Ordonanță din 27 septembrie 2017 de începere a urmăririi penale*, prin care a fost dispusă începerea urmăririi penale de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2), lit. b<sup>1</sup>), c) Cod penal (Vol. I, f.d.1).

*Denunț din 23 martie 2017*, fiind expediat acesta cu materialele inspectării financiare complexe efectuate la \*\*\*\*\*, la anexă fiind indicat raportul inspectării cu anexe (Vol. I, f.d.3-5).

*Lista materialelor cusute în dosar pe inspectarea financiară complexă efectuată la \*\*\*\*\* din 20 martie 2017*, fiind indicată denumirea documentelor cusute în dosar și care se referă la raportul inspecției din 20.03.2017 (Vol. I, f.d.7).

*Raportul din 20 martie 2017 și anexe la acesta*, privind rezultatele inspectării financiare tematice efectuate la \*\*\*\*\* (Vol. I, f.d.7a-242).

*Copia raportului din 20 martie 2017*, privind rezultatele inspectării financiare tematice efectuate la \*\*\*\*\* (Vol. II, f.d.11-25).

*Copia încheierii Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 16 septembrie 2015*, prin care a fost declarat inadmisibil recursul înaintat de Ghendighilean Valeriu (Vol. II, f.d.31-32).

*Copia deciziei Curții de Apel Cahul din 19 martie 2015*, prin care au fost admise apelurile declarate împotriva hotărârii Judecătoriei Cantemir din 03 septembrie 2014 (Vol. II, f.d.34-39).

*Copia contractului din 01 martie 2006, înregistrat cu numărul 651*, de arendă a terenurilor (Vol. II, f.d.42-45).

*Copia încheierii din iunie 2013*, emisă de Judecătoria raionului Cantemir (Vol. II, f.d.52).

*Copia cererii de chemare în judecată cu privire la încasarea prejudiciilor depusă de \*\*\*\*\* din 31 ianuarie 2014*, cât și a actelor emise în urma depunerii cererii date (Vol. II, f.d.53-55).

*Copia ordonanței procurorului în Serviciul Sud al Procuraturii Anticorupție – Anatolie Ciuleacu din 24 februarie 2014*, prin care a fost dispusă încetarea urmăririi penale de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal (Vol. II, f.d.57-58).

*Copia ordonanței din 25 mai 2013, de refuz în pornirea urmăririi penale, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii (Vol. II, f.d.59-60).*

*Ordonanța din 24 august 2017, prin care a fost anulată ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale, cu reluarea investigațiilor pe caz și remiterea procesului penal organului de urmărire penală pentru continuarea investigațiilor în conformitate cu prevederile art. 274 Cod de procedură penală (Vol. II, f.d.100-101).*

*Copia cererii de chemare în judecată din 31 ianuarie 2014, cu privire la încasarea prejudiciilor (Vol. II, f.d.111).*

*Copia cererii depuse de Pac Olga, de încetare a procesului de judecată în baza prevederilor art. 265 lit. c) Cod de procedură civilă (Vol. II, f.d.112, 139).*

*Copia încheierii Judecătoriei Cantemir din 29 decembrie 2015, prin care a fost admis renunțul reclamatului la acțiune (Vol. II, f.d.113, 140).*

*Copia deciziei Consiliului s. \*\*\*\*\*nr. 04/01 din 30.06.2017, cu privire la rezultatele inspectărilor financiare tematice efectuate în perioada 09 – 20.04.2017 și 29 – 30.05.2017 la \*\*\*\*\* (Vol. II, f.d.114).*

*Copia cererii de chemare în judecată din 13 septembrie 2017, cu privire la încasarea prejudiciilor (Vol. II, f.d.125).*

*Proces-verbal de audiere a martorului Larin Veaceslav din 15 septembrie 2017, prin care a fost menționat că, ca rezultat al nerespectării prevederilor actelor administrative și normative, persoanele cu funcții de răspundere a \*\*\*\*\* nu au întreprins măsurile de rigoare privind darea în arendă a terenului sub bazinul acvatic în mod legal, prin urmare în perioada anilor 2009-2016 au ratat șansa de a obține venit conform prețului normativ minim în suma totală de la 367 220,02 lei, inclusiv (Vol. II, f.d.126-127).*

*Copia cererii de chemare în judecată din 31 ianuarie 2014, cu privire la încasarea prejudiciilor, cât și copia referinței împotriva cererii de chemare în judecată privind încasarea prejudiciilor (Vol. II, f.d.137-138).*

*Ordonanță din 08 noiembrie 2017, de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuțit, Pac Olga fiind recunoscută în calitate de învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2), lit. b<sup>1</sup>), c) Cod penal (Vol. II, f.d.148).*

*Proces-verbal de audiere a bănuțitului Pac Olga din 08 noiembrie 2017, aceasta menționând că, nu recunoaște bănuțiala înaintată (Vol. II, f.d.150).*

*Proces-verbal de audiere a martorului Chendighelean Valeriu din 10 noiembrie 2017, prin care martorul dat a menționat că, activează în calitate de secretar al \*\*\*\*\* (Vol. II, f.d.153).*

*Ordonanță de punere sub învinuire din 26 decembrie 2017, prin care Pac Olga a fost pusă sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2), lit. b<sup>1</sup>), c) Cod penal (Vol. II, f.d.167).*

*Proces-verbal de audiere a învinuitului Pac Olga din 26 decembrie 2017, aceasta declarând că, nu recunoaște vina de săvârșirea faptei imputate (Vol. II, f.d.169-170).*

*Proces-verbal al ședinței de judecată din 29 decembrie 2015, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a \*\*\*\*\* împotriva lui Chendighilean Valeriu, GȚ ”Nicolae Mihnea,, cu privire la încasarea prejudiciului (Vol. II, f.d.175).*

*Proces-verbal de audiere a martorului Pîslari Andrei din 28 martie 2018, acesta menționând că, din 2007 și până în 2014 a activat în funcția de \*\*\*\*\*al \*\*\*\*\* (Vol. II, f.d.183-184).*

*Dispozitivul hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 04 decembrie 2019, prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de \*\*\*\*\* împotriva lui Stratiev Ivan, Chendighilean Valeriu (Vol. II, f.d.228).*

*Copia încheierii Curții de Apel Cahul din 10 martie 2020, prin care nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de către \*\*\*\*\* și Chendighilean Valeriu împotriva hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 04 decembrie 2019, pronunțată în cauza la acțiunea civilă înaintată de \*\*\*\*\* împotriva lui Stratiev Ivan, Chendighilean Valeriu cu privire la revendicarea bunului din posesia străină, încasarea prejudiciului (Vol. II, f.d.239-240).*

*Proces-verbal din 19 iunie 2020, de audiere a martorului Chendighilean Valeriu, acesta menționând că, a fost emisă decizia Consiliului comunal Vișniovca, prin care s-a decis atribuirea în folosință separată a iazului lui Mihnea Nicolae și Chendighilean Valeriu (Vol. II, f.d.255-256).*

*Decizia \*\*\*\*\*nr. 06/03 din 07.07.2020, cu privire la examinarea scrisorii de la CNA al RM nr. 11/10/668 din 09 iunie 2020, (Vol. II, f.d.264, 277).*

*Copia dispozitivelor hotărârilor Judecătorei Cantemir, din 13 iulie 2015 și din 29 octombrie 2019 (Vol. II, f.d.265-266).*

*Proces-verbal de audiere a martorului Stratiev Ivan din 16 iulie 2020, prin care a menționat că, nu a avut încheiat nici un contract de arendă a iazului cu \*\*\*\*\* (Vol. II, f.d.275-276).*

*Proces-verbal nr. 06 din 07 iulie 2020, al ședinței extraordinare a consiliului sătesc \*\*\*\*\* (Vol. II, f.d.278-287).*

*Proces-verbal de audiere a martorului Caradjov Ana din 17 iulie 2020, aceasta comunicând că, activează în calitate de contabil - șef a \*\*\*\*\* din 1999 și până în prezent (Vol. II, f.d.288-289).*

*Proces-verbal de audiere a martorului Pîslari Andrei din 22 iulie 2020, acesta a menționat că, în sat sunt trei bazine acvatice (Vol. II, f.d.290-291).*

*Acțiunea civilă din 21 august 2020, pe dosarul penal nr. 2017970633 de compensare a prejudiciului cauzat autorității publice prin infracțiune (Vol. II, f.d.317-319).*

*Ordonanță din 22 august 2020 privind schimbarea și completarea acușării înaintate învinuitului anterior, fiind dispusă modificarea învinuirii și a o pune sub învinuire pe Pac Olga de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal (Vol. II, f.d.332-334).*

*Proces-verbal de audiere a învinuitului Pac Olga din 22 august 2020, aceasta declarând că, nu recunoaște vina de săvârșirea faptei imputate (Vol. II, f.d.335).*

*Caracteristică pe numele Pac Olga, la locul de trai fiind caracterizată din punct de vedere pozitiv (Vol. II, f.d.338).*

*Rechizitoriu, întocmit la data de 26 august 2020 în privința lui Pac Olga de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal (Vol. II, f.d.348-360).*

*Declarația martorului Stratiev Ivan din 06 aprilie 2021, acesta menționând că, a activat în calitate de consilier local în \*\*\*\*\* până în 2015. Iar, bazinul acvatic în perioada 2008-2015 pe contract era gestionat de Mihnea Nicolae și Chendighelean Valeriu, din 2013 până în 2015 bazinul acvatic fiind folosit în baza titlului de folosință separat a apei, emis de Apele Moldovei, cu acordul Primăriei. Pe perioada 2008 până în 2016 a fost achitată suma pentru impozitul funciar, doar asta s-a achitat, așa și trebuia de achitat (Vol. III, f.d.100-101).*

*Declarația martorului Pîslari Andrei din 06 aprilie 2021, acesta a declarat că, a activat în calitate de \*\*\*\*\* din 2007 până în 2014, două mandate, bazinul acvatic a fost gestionat ilegal de Mihnea Nicolae și Chendighelean Valeriu din 2008 și până în 2014 și au fost făcute adresări către diferite organe (Vol. III, f.d.102-104).*

*Declarația martorului Caradjov Ana din 18 mai 2021, prin care a indicat că, bazinul acvatic îl gestionau Mihnea Nicolae și Chendighelean Valeriu până în 2008, dar din 2014 și până în 2017 a fost gestionat iazul de Chendighelean Valeriu și Stratiev (Vol. III, f.d.105-107).*

*Declarația martorului Chendighilean Valeriu din 18 mai 2021, prin care a indicat că, din 2006 și până în 2017 a gestionat bazinul acvatic din s. \*\*\*\*\* (Vol. III, f.d.108-110).*

*Declarația martorului Larin Veaceslav din 06 septembrie 2021, acesta menționând că, în baza autorizației eliberate de către Direcția Teritorială Inspectare Cahul, a Inspecției Financiare, a efectuat inspectare financiară tematică la \*\*\*\*\* pentru perioada 2009-2016, inclusiv și referitor la legalitatea folosirii*

iazului și cele depistate au fost indicate în raportul financiar efectuat de către inspecție (Vol. III, f.d.112-114).

*Declarația inculpatului Pac Olga din 26 iulie 2022*, aceasta menționând că, nu este de acord cu învinuirea adusă așa cum, nu a prejudiciat \*\*\*\*\* (Vol. III, f.d.115-116).

Potrivit art. 415 Cod de procedură penală *”(1) instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărîrea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 402. (3) decizia instanței de apel este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării”*.

Este de menționat că, la caz, se constată că sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir este din 10 noiembrie 2022, iar la examinarea cauzei în instanța de fond a participat avocatul Josu Gheorghe și inculpata Pac Olga, aceștia fiind prezenți în ședința de judecată din 29 septembrie 2022 au cunoscut despre stabilirea deliberării și pronunțării sentinței pentru data de 27 octombrie 2022 (Vol. III, f.d.99, 134-134 verso). Dar, în ședința de judecată din 27 octombrie 2022 nu s-au prezentat, însă această ședință a fost amânată până la data de 10 noiembrie 2022, ședință în care nu s-a prezentat nici un participant și în care a fost pronunțată sentința contestată (Vol. III, f.d.134 verso-135).

Astfel, este de notat faptul că, avocatul Josu Gheorghe și inculpata Pac Olga au fost informați că, pentru data de 27 octombrie 2022 a fost stabilită deliberarea și pronunțarea sentinței, dar aceștia nu s-au interesat dacă la această dată a fost pronunțată sentința. Și, odată cu depunerea apelului la data de 05 decembrie 2022, menționând că, a primit sentința la data de 28 noiembrie 2022, din cancelaria Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, dar se menționează că, sentința ar fi fost pronunțată la 10 noiembrie 2022, scrisoare de însoțire fiind din 17 noiembrie 2022. Iar, despre faptul că, sentința a fost pronunțată la data de 10 noiembrie 2022 nu a fost citat nici avocatul și nici inculpata Pac Olga, de aceea consideră că, apelul este declarat în termen

În acest sens, colegiul judiciar notează că, potrivit art. 319 Cod de procedură penală *„(2) partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene. (5) Când judecata se desfășoară în continuare, părțile și ceilalți participanți la proces nu se mai citează”*. Iar, în speță, atât avocatul Josu Gheorghe, cât și inculpata Pac Olga au fost prezenți în ședințele de judecată a instanței de fond, participând la examinarea cauzei și expunându-se asupra circumstanțelor cauzei date, inclusiv în ședința de judecată din 29 septembrie 2022 au fost prezenți și au cunoscut despre stabilirea deliberării și pronunțării sentinței pentru data de 27 octombrie 2022. Deci, din sensul art. 319 alin. (2) și (5) Cod de procedură penală, se desprinde

faptul că, chiar dacă ședința stabilită pentru data de 27 octombrie 2022 a fost amânată până la data de 10 noiembrie 2022, și părțile nu s-au prezentat, instanța de judecată nu mai avea obligația de a-i cita pentru data de 10 noiembrie 2022.

Cu atât mai mult că, potrivit art. 331 Cod de procedură penală „(2) *dacă în procesul judecării cauzei apare necesitatea de a administra noi probe sau de a modifica învinuirea adusă inculpatului în sensul agravării ei, precum și în legătură cu alte circumstanțe, instanța, în condițiile art.326 și 327, amână ședința de judecată pe o perioadă respectivă de timp, convenind cu părțile asupra datei continuării ședinței. La luarea hotărârii privind amânarea ședinței, președintele numește data, ora și locul ședinței, iar părțile și persoanele prezente la această ședință sînt obligate să se prezinte la data numită fără a fi citate suplimentar. Totodată se aplică, în mod corespunzător, dispozițiilor art.201*”.

Circumstanțe, care denotă netemeinicia argumentelor apelului, invocate în acest sens, or, fiind deschisă ședința de judecată la data de 27 octombrie 2022, s-a menționat că, nu s-au prezentat părțile și din cauza volumului mare de lucru deliberarea și pronunțarea sentinței a fost amânată până la data de 10 noiembrie 2022, ședință în care a fost pronunțată sentința contestată. Această circumstanță fiind confirmată prin procesul – verbal al ședinței de judecată, cât și prin înregistrarea audio plasată în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor.

Este de menționat că, potrivit art. 402 Cod de procedură penală **”(1) termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel”**.

Conform art. 403 Cod de procedură penală „(1) *apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. (2) Pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de apel poate suspenda executarea hotărârii*”.

Mai mult ca atât, la art. 404 Cod de procedură penală, este stipulat că „(1) **participantul la proces care a lipsit atît la judecarea, cît și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. (2) Apelul declarat peste termen nu suspendă executarea sentinței. (3) Instanța de apel poate suspenda executarea sentinței atacate**”.

Ținând cont de prevederile menționate supra, termenul de depunere a apelului a început să curgă pentru avocatul Josu Gheorghe și inculpata Pac Olga din data de 10 noiembrie 2022, aceștia fiind prezenți în ședința de judecată când a fost examinată cauza și au cunoscut despre stabilirea sentinței de deliberare și

pronunțare. Însă, nu s-au interesat dacă la data de 27 octombrie 2022 a fost pronunțată sentința sau nu.

În circumstanțele expuse supra se desprinde că, apelantul a cunoscut despre examinarea cauzei și urma să se intereseze de soarta plângerii și soluția adoptată de instanță. Deoarece, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, apelantul fiind prezent la examinarea cauzei în instanța de fond, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr.7557/03 din 1109.2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea cererii de apel. Prin materialele dosarului nefiind demonstrată imposibilitatea apelantului de a declara apelul în termen.

Iar, potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, *în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.*

Luând în considerație că, apelantul nu a depus apel în termenul de 15 zile, prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, Colegiul judiciar concluzionează asupra necesității respingerii apelului ca fiind depus peste termen așa cum, la caz, nu s-a demonstrat imposibilitatea depunerii apelului în termen și, nici nu s-a solicitat repunerea în termen, nu au fost invocate în acest sens careva argumente plauzibile, care ar duce la repunerea în termenul de depunere a apelului. Apelantul menționând că, sentința a fost recepționată la 28 noiembrie 2022, dar nu se poate trece cu vederea faptul că, apelantul a participat la examinarea cauzei în instanța de fond și a cunoscut că, a fost stabilită ședința de deliberare și pronunțare a sentinței pentru data de 27 octombrie 2022, însă în această ședință de judecată nu s-au prezentat și nu au întreprins măsuri întru aflarea soartei dosarului și depunerii apelului în termen, chiar dacă a recepționat sentința din 10 noiembrie 2022, la 28 noiembrie 2022. Or, cunoscând că, deliberarea și pronunțarea sentinței a fost stabilită pentru data de 27 octombrie 2022, în această ședință nu s-au prezentat, nu a înștiințat instanța despre motivele neprezentării și nici nu s-au interesat despre rezultatul ședinței date.

Și, chiar dacă consideră că, cererea de apel a fost depusă în termen așa cum, a fost recepționată sentința la 28 noiembrie 2022, nici nu a fost solicitată repunerea în termen, considerând că, nu a fost omis termenul de depunere a apelului, prin înaintarea acestuia la data de 05 decembrie 2022. Însă, materialele cauzei denotă omiterea tuturor termenilor rezonabili de depunere a apelului și fără a motiva imposibilitatea respectării termenului de depunere a apelului, chiar dacă a fost înaintată cererea de apel peste 24 zile de la pronunțarea sentinței contestate.

Cu atât mai mult că, sentința emisă la data de 10 noiembrie 2022 a fost expeditată în adresa părților la 22 noiembrie 2022 (Vol. III, f.d.164-167) așa cum, părțile nu au fost prezente la pronunțarea sentinței menționate, dar au fost prezente la examinarea cauzei și nu s-au interesat de soarta cauzei pendinte. Sentința fiind pronunțată la 10 noiembrie 2022, termenul de depunere a apelului expira la 25 noiembrie 2022 . Or, avocatul Josu Gheorghe și inculpata Pac Olga fiind prezenți în ședința de judecată din 29 septembrie 2022 au cunoscut despre stabilirea ședinței de deliberare și pronunțare a sentinței pentru data de 27 octombrie 2022, însă în această ședință de judecată nu s-au prezentat și nu au întreprins măsuri întru aflarea soartei dosarului și depunerii apelului în termen, chiar dacă a recepționat sentința din 10 noiembrie 2022, la 28 noiembrie 2022 (Vol. III, f.d.99, 134-135).

Astfel, avocatul Josu Gheorghe și inculpata Pac Olga au manifestat dezinteres față de soarta dosarului, or, apelantul și avocatul acesteia participând în ședința de judecată din 29 septembrie 2022 și chiar dacă a fost amânată deliberarea și pronunțarea sentinței de la data de 27 octombrie 2022 până data de 10 noiembrie 2022, avocatul Josu Gheorghe și apelantul Pac Olga nu s-au prezentat în această ședință de judecată și nici nu s-au interesat dacă la dată preconizată a fost sau nu pronunțată sentința. Chiar dacă, au cunoscut cu certitudine faptul că, termenul de declarare a apelului începe de la data pronunțării sentinței. Mai mult ca atât, nu s-au interesat nici ulterior, pe parcursul termenului de 15 zile, după prima dată stabilită pentru deliberarea și pronunțarea sentinței pe cauza dată (27 octombrie 2022). Or, nu au prezentat instanței de apel careva probe în acest sens, iar din materialele cauzei rezultă că, apelantul și avocatul acesteia au fost prezenți la examinarea cauzei și au cunoscut despre data pronunțării sentinței, dar în ședința de judecată stabilită pentru data de 27 octombrie 2022 nu s-au prezentat și nu au întreprins măsuri pentru a afla rezultatul ședinței stabilite.

Totodată, nu se manifestă ca fiind întemeiat argumentul din cererea de apel depusă, precum că, deliberarea și pronunțarea sentinței a fost amânată, fără a înștiința participanții la proces despre data deliberării și pronunțării sentinței. Or, potrivit art. 319 alin. (2), (5) și art. 331 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța nu era obligată să înștiințeze părțile, dar după cum sugerează practica CEDO, părțile trebuie să urmărească pas cu pas soarta dosarului.

Astfel, faptul că, apelantul a considerat că, deliberarea și pronunțarea fiind amânată și nefiind citați, recepționând sentința la 28 noiembrie 2022, termenul de atac a sentinței pentru ei decurge din această dată. Poziție, care este eronată, or, avocatul Josu Gheorghe și apelantul Pac Olga au participat la examinarea cauzei și începutul termenului de atac a sentinței este din data de 10 noiembrie 2022. Așa cum, atât apelantul cât și apărătorul acesteia au cunoscut despre examinarea cauzei și că, pentru 27 octombrie 2022 a fost stabilită deliberarea și pronunțarea și urma

să se intereseze de soarta dosarului pendinte. Chiar dacă ședința din 27 octombrie 2022 a fost amânată până la 10 noiembrie 2022, nu s-au interesat dacă a fost sau nu pronunțată sentința la data preconizată.

Circumstanțe, care denotă necesitatea respingerii ca fiind depus peste termen apelul declarat de către avocatul Josu Gheorghe în interesele lui Pac Olga, or, chiar dacă partea apărării invocă că, la data de 11 noiembrie 2022, pe portalul instanțelor judecătorești a fost publicat dispozitivul sentinței menționate, iar la data de 16 noiembrie 2022 a fost publicată sentința integrală și chiar în cazul în care instanța de apel ar admite aceste argumente ale apelantului și ar calcula termenul de depunere a apelului din 16 noiembrie 2022, acesta ar expira la 02 decembrie 2022 ( zi de vineri), dar apelul a fost depus la 05 decembrie 2022 (Vol. III, f.d.169-174).

Colegiul judiciar analizând argumentele părții apărării în raport cu materialele cauzei, a conchis omiterea termenului de depunere a apelului, care a început să curgă din 10 noiembrie 2022 și a expirat la 25 noiembrie 2022, dar apelul a fost depus în instanța de judecată abia la 05 decembrie 2022. Ceea ce denotă depunerea cererii de apel peste termenul prevăzut de lege de înaintare a acestuia, fapt ce denotă necesitatea respingerii apelului ca fiind depus tardiv.

În circumstanțele expuse supra, colegiul judiciar reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Cu atât mai mult că, pentru a se putea cere repunerea în termenul de declarare a cererii de apel la sentința din 10 noiembrie 2022, partea care nu și-a exercitat dreptul procedural în termenul legal, trebuie să facă dovada existenței unei împrejurări mai presus de voința sa, deci a unei împrejurări care să excludă culpa părții respective. Dar, la caz, depunând cererea de apel la data de 05 decembrie 2022, avocatul Josu Gheorghe consideră că, au acționat în termen.

Totodată, este de menționat și faptul că, ***părțile interesate în cadrul unui proces, trebuie să urmărească „pas cu pas” desfășurarea procesului***, remarcă sugerată și de jurisprudența Curții Europene.

Din sensul normelor de drept citate rezultă că, pe durata întregului proces părțile sunt obligate să se intereseze de soarta dosarului care se examinează la cererile acestora. Prin urmare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de apelant, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea cererii de apel.

Mai mult ca atât, la materialele dosarului nu sunt prezentate probe care ar demonstra imposibilitatea apelantului de a declara apelul în termenul prevăzut de lege. Prin urmare, recursul declarat de către avocatul Josu Gheorghe în interesele lui Pac Olga împotriva sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din data de 10 noiembrie 2022, este depus peste termen, iar prevederile art. 403-404 Cod de procedură penală nu sunt aplicabile cazului din speță, circumstanță ce demonstrează necesitatea respingerii apelului ca fiind depus peste termen.

Or, stingerea dreptului la apel constituie o sancțiune a neglijenței titularului aceluși drept, care manifestând o pasivitate nejustificată nu și-a exercitat dreptul un timp îndelungat. De altfel, o stare de fapt care se prelungește în timp, fără a fi modificată, corespunde unei stări de drept, însemnând că dacă într-un interval prevăzut de lege relațiile dintre participanții la un raport juridico penal se mențin într-o anumită formă, nu mai există rațiuni pentru a fi schimbate, de vreme ce ele s-au consolidat tocmai prin trecerea timpului într-un anumit fel.

În astfel de circumstanțe, luând în considerație că, de către apelant a fost încălcat, termenul de 15 zile, la depunerea apelului, prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, avocatul Josu Gheorghe și inculpata Pac Olga fiind prezenți în instanța de fond la examinarea cauzei, cunoscând despre data pronunțării sentinței contestate, totuși, nu a întreprins măsuri pentru a afla dacă la data preconizată a fost sau nu pronunțată sentința și nu a acționat întru contestarea sentinței în termen.

Ținând cont de cele menționate supra, este de reținut faptul că, la materialele dosarului nu sunt prezentate probe care ar demonstra imposibilitatea apelantului de a declara apelul în termenul prevăzut de lege. Prin urmare, se manifestă necesitatea respingerii apelului ca fiind depus peste termen, cu menținerea sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 10 noiembrie 2022.

Conducându-se de art. 413 - 414, art. 415 alin. (1), pct. 1), lit. a) și alin. (3) Cod de procedură penală, colegiul judiciar

D E C I D E :

Se respinge ca fiind depus peste termen apelul declarat de către avocatul Josu Gheorghe în interesele lui Pac Olga.

Se menține sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 10 noiembrie 2022, pronunțată în cauza penală privind-o pe Pac Olga, învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat în ședință publică la 23 noiembrie 2023, ora 14<sup>00</sup>.

Președintele ședinței de judecată,  
Judecător

Movilă Vitalie

Judecătorii:

Bondarenco Natalia

Dvurecenschii Evghenii